

NASCHOLING

**PSYCHOSOCIALE HULPVERLENING AAN
ALLOCHTONE CLIËNTEN EN
VLUCHTELINGEN**

NASCHOLING PSYCHOSOCIALE HULPVERLENING

AAN ALLOCHTONE CLIËNTEN EN VLUCHTELINGEN.

In deze nascholing zullen we de obstakels die hulpverleners ervaren in het werken met allochtone cliënten en vluchtelingen onderzoeken. We zullen gaan kijken welke angsten (bijv. voor trauma's) onzekerheden, of (voor)oordelen een rol spelen. Daarnaast zullen er professionele handvatten aangereikt worden om effectief met deze doelgroepen te werken.

□ WERKEN MET ALLOCHTONE CLIËNTEN.

Persoonlijke en professionele onzekerheid.

Hulpverlening bestaat uit een interactie tussen twee mensen, die de basis vormt van de werkerelatie. In het werken met allochtone cliënten kunnen zowel hulpverleners als cliënten minder vertrouwen op gemeenschappelijk ervaren communicatie- en gedragscodes en op gedeelde voorkennis van doel inhoud en gebruiken in relaties. Daardoor krijgt het 'van mens tot mens' karakter van de interactie meer nadruk. Dat roept persoonlijke onzekerheid op. Allochtone cliënten zoeken daarom eerst naar een persoonlijke vertrouwensrelatie alvorens ze hun problemen naar voren brengen. Wanneer de rol van professionele inzichten, technieken en vaardigheden afneemt en hulpverleners niet goed meer weten of ze effectief zijn, ontstaat er tevens een professionele onzekerheid. Men is bang om "cultuurfouten" te maken, om niet geaccepteerd te worden, om de cliënt niet te kunnen begrijpen, om vanuit vooroordelen te handelen en om niet het juiste in handen te hebben om de problemen te verhelpen. In het werken met deze doelgroep is het van belang om de persoonlijke onzekerheid te leren hanteren en om een professionele vertrouwensrelatie tot stand te brengen en te onderhouden.

Vooroordelen en oordelen.

Zeker in de huidige maatschappelijke realiteit zijn er over en weer vele (voor)oordelen. Deze spelen ook in rol in de hulpverlening. Maar ook met betrekking tot allochtonen als cliënten hebben hulpverleners (voor)oordelen. Deze cliënten zouden somatiseren, externaliseren, moeilijk naar zichzelf kunnen kijken, vrouwen zouden vastzitten in culturele codes en geen zelfstandige keuzes kunnen maken, ze denken de hulpverlener opdrachten te kunnen geven etcetera. Deze (voor)oordelen vormen evenzovele obstakels om de cliënten met een openhouding tegemoet te treden. Daardoor ontdekken hulpverleners niet hoe de cliënten hun problemen ervaren, wat zij verwachten dat hen helpt en hoe zij denken dat hun problemen op te lossen zijn binnen hun (culturele) context. Het gaat er niet om te weten hoe hulpverleners aan die (voor)oordelen komen maar wel om ze te onderzoeken op hoe ze werken in de hulpverlening, om ze bij te stellen of ze te verwerpen zodat de hulpverlener een open houding naar zijn cliënten kan hebben. Het ontwikkelen van een *cultuursensitieve interactie* kan daarbij helpen.

□ WERKEN MET VLUCHTELINGEN

Veeleisend

Het werken met vluchtelingen eist veel van hulpverleners, zowel persoonlijk als professioneel. De oorzaak daarvan is de opeenstapeling van problemen. Veel vluchtelingen zijn getraumatiseerd vanwege oorlogsgeweld, daarnaast is het vluchten zelf een traumatische ervaring. De alledaagse problemen van hun verblijf hier (asielprocedure, gezinshereniging, acculturatie, vinden van werk en sociale contacten) zijn vaak niet of moeilijk op te lossen. Bovendien spelen er de relationele en maatschappelijke obstakels die voortkomen uit de cultuurverschillen.

De traumatische verhalen van vluchtelingen kunnen hulpverleners diep raken en hun wereldbeeld schokken. Er wordt een groot beroep gedaan op de menselijke gevoelens van begrip en medeleven en de persoonlijke reacties. Tegenover de vele psychische en concrete problemen van vluchtelingen lijken de therapeutische en praktische hulpmiddelen gering. Veel hulpverleners voelen zich dan ook vaak onzeker en onmachtig om vluchtelingen te helpen.

Van waarde

Hulpverleners kunnen echter van grote waarde zijn voor vluchtelingen. Alleen al het feit dat zij zich open stellen voor de ervaringen van de vluchteling, de feiten en belevingen willen aanhoren en er op een persoonlijke manier op reageren kan heel veel betekenen. Dit basale 'er zijn' voor de vluchteling is van wezenlijk belang voor iemand die zijn totale sociale context achter heeft moeten laten. Daarnaast zijn er vele (kleine) concrete oplossingen aan te dragen die het dagelijks leven van vluchtelingen aanzienlijk kunnen verlichten. Bovendien functioneert de hulpverlener vaak als een intermediair tussen de twee culturen waarin de vluchteling leeft. Hij maakt hem wegwijs in de Nederlandse cultuur, niet alleen in de regels en wetten, maar door de manier waarop hij met hem praat ook in hoe men hier met elkaar omgaat.

Omgaan met eigen gevoelens.

Het is voor vluchtelingenhulpverleners niet altijd gemakkelijk om hun weg te vinden tussen al deze problemen en een balans te vinden tussen persoonlijke betrokkenheid en professionele afstand. De nood is hoog en de wil om van betekenis te zijn groot. Vaak zien we dat een te grote betrokkenheid de hulpverlener ertoe aanzet om zijn professionele en persoonlijke grenzen te veronachtzamen. Maar ook andere tegenoverdrachtgevoelens als afstandelijkheid, cynisme en passiviteit kunnen een rol gaan spelen. Daarnaast weten we dat het veelvuldig luisteren naar traumatische verhalen bij sommige hulpverleners symptomen van secundaire traumatisatie teweeg kan brengen. In de literatuur over vluchtelingenhulpverlening worden secundaire traumatisatie, ziekteverzuim en burnout tot de normale 'bedrijfsrisico's' gerekend. Het is daarom van groot belang dat de hulpverlener voor zijn eigen welbevinden kan zorgen en zijn soms intense gevoelens zo kan hanteren dat hij effectief kan blijven helpen.

Intervisie, het delen van ervaringen en het elkaar helpen bij het vinden van oplossingen is een effectieve vorm daarbij.

□ **INHOUD.**

De volgende onderwerpen zullen aan de orde komen.

- Het scheppen van een vertrouwensrelatie.
- Het omgaan met cultuurverschillen.
- Het hanteren van complexe hulpvragen.
- Het combineren van concrete en praktische hulp met vormen van begeleiding en behandeling.
- Het gebruiken van de sterke kanten en de mogelijkheden van de cliënt.

- De politieke, maatschappelijke en sociale context van vluchtelingenproblemen.
- Acculturatie als centrale uitdaging.
- Verlies, trauma's en verwerking.

- Het herkennen en hanteren van tegenoverdrachtgevoelens.
- Het leren hanteren van intense gevoelens.
- Het herkennen en hanteren van secundaire traumatisatie.

□ **LITERATUUR.**

Als literatuur worden enkele artikelen en hoofdstukken gebruikt uit Sjef de Vries, *Psychosociale hulpverlening en vluchtelingen*. Utrecht, Pharos, 2000

□ **WERKWIJZE**

De nascholing is uiterst praktisch en gericht op het verwerven van vaardigheden. Er wordt gewerkt met ervaringsgerichte methoden zoals rollenspellen, videoanalyses en casusbesprekingen. Van de cursisten wordt een actieve inzet verwacht, de eigen ervaringen en casussen vormen het materiaal waarmee gewerkt wordt. Elke bijeenkomst zal bestaan uit een afwisseling van praktische vaardigheidstraining en van theoretisch reflectie.

□ **PRAKTISCHE INFORMATIE**

De modules: werken met allochtonen en werken met vluchtelingen kunnen ook apart gegeven worden. De omvang van de training kan naar gelang behoefte in overleg bepaald worden.

Kosten: € 1.135,- per dag, exclusief reiskosten.

□ **TRAINERS**

- *Drs. Sjef de Vries. Trainer/directielid NMW.*

Sinds 1980 geeft hij trainingen in de Ervaringsgerichte Psychosociale Therapie en Oplossingsgerichte Therapie. Hij publiceerde o.a. *Psychosociale Hulpverlening en Vluchtelingen* (Pharos 1992). Sinds 1992 geeft hij trainingen m.b.t. de vluchtelingen problematiek in binnen en buitenland en is hij actief betrokken in de hulpverlening aan vluchtelingen in Ex- Joegoslavië.

□ **INFORMATIE EN AANMELDING:**

Marika Rijns,
Van Goghlaan 14, 6006 PP Weert
Tel. 0495 - 450667
e.mail: info@ncmw.nl

Voor overleg over deze teamnascholing
Sjef de Vries
Stadswal 9 , 6634 AK Batenburg
Tel. 0487 – 54 19 17
e-mail :kin.vries@planet.nl

Nascholingscentrum Maatschappelijk Werk

NASCHOLINGEN IN:

OPLOSSINGSGERICHTE THERAPIE EN ERVARINGSGERICHTE PSYCHOSOCIALE THERAPIE.

“Hét expertisecentrum voor Oplossingsgericht Werken in het MW.”

HET N.M.W.

Het Nascholingscentrum Maatschappelijk Werk is in 2005 opgericht door Sjef de Vries (*Sjef de Vries was 25 jaar co-directeur en opleider/trainer van het Kempler Instituut Nederland*). Wij integreren in onze nascholingen twee basismethodieken voor hulpverlening: de Oplossingsgerichte Therapie en de Ervaringsgerichte Psychosociale Therapie. Deze zijn binnen de maatschappelijk werk context ontwikkeld en effectief gebleken. Wij stellen ons tot doel om deze combinatie van methodes toe te passen op de diverse taken en specialisaties van het Maatschappelijk Werk. Het doel van het Maatschappelijk Werk is de empowerment van de cliënt en zijn systeem binnen zijn sociale context. Daarom hanteren wij een empowerment perspectief op zowel de cliënt als de hulpverlener. Wij willen daarmee doorgeven wat ons inspireert, in de hoop dat het anderen inspireert tot het verder ontwikkelen van het vak dat ons na aan het hart ligt: Maatschappelijk Werker.

NASCHOLINGEN

Onze nascholingen zijn gebaseerd op wat wetenschappelijk onderzoek en wat cliënten zeggen dat er werkt in de hulpverlening. De nascholingen worden én als teamnascholingen en als nascholingen met open inschrijving gegeven. Zij zijn praktisch, innovatief en inspirerend. Voor een evaluatie door meer dan honderd MW-ers van onze trainingen zie onze website evaluatie. Ook voor concrete informatie en brochures: www.ncmw.nl

Kortdurend Oplossingsgericht Werken

Voor Algemeen MW, School MW, Bedrijfs MW, Medisch MW,
Gezinsbegeleiders, Jeugdhulpverleners etc.

Oplossingsgericht Werken met kinderen – Kids’ Skills

Outreaching werken

Oplossingsgericht werken met Multiprobleem-gezinnen

Gezinscoaching

Ontrouw

Oplossingsgericht School M.W.

Ervaringsgerichte Psychosociale Therapie

OPLEIDING “EIGEN KRACHT” - Maatschappelijk Werker Nieuwe Stijl

Onze Post HBO opleiding start elk jaar in het najaar (*open dag vindt plaats in het voorjaar*).

www.ncmw.nl / info@ncmw.nl / 0495-450667

Zie de evaluatie van honderd cursisten en download onze artikelen via onze website

“Dat is nog nooit gebeurd, maar echt iedereen was positief over de training en de methode” (stafmedewerker FIOM).